

Møte tirsdag den 29. april kl. 14.45

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 28):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om fagskoleutdanning (Innst. O. nr. 78 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 32 (2002-2003))
2. Referat

Statsråd Kristin Clemet overbrakte 21 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om fagskoleutdanning (Innst. O. nr. 78 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 32 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Høyre, 5 minutter til hver av de øvrige gruppene og 5 minutter til representanten Jan Simonsen.

Videre vil presidenten foreslå at det gjøres unntak fra forretningsordenens § 37 første ledd ved at det gis adgang til replikker, men slik at replikk og svar begrenses til inntil 1 minutt varighet hver.

Det foreslås videre at det blir gitt anledning til tre ettminuttsreplikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe og fem ettminuttsreplikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ursula Evje (FrP) (ordfører for saken): Jeg vil først takke komiteens medlemmer som har arbeidet med lovproposisjonen, for det arbeid som er gjort når det gjelder denne lov.

Lov om fagskoleutdanning har en historie som strekker seg over flere stortingsperioder. Denne proposisjonen er en oppfølging av Berg-utvalget, NOU 2000: 5, Mellom barken og veden – om fagskoleutdanninger, for øvrig et utmerket navn som illustrerer hvordan denne type utdanning har vært plassert i utdanningshierarkiet over tid.

Hovedkonklusjonen etter behandlingen av St.meld. nr. 20 for 2000-2001, som var en oppfølging av Berg-utvalgets innstilling, kan oppsummeres med følgende vedtak, jf. Innst. S. nr. 177 for 2000-2001:

«Stortinget ber Regjeringa leggje fram forslag til lov om fagskoleutdanning, som også inkluderer lovreglar om teknisk fagskule. Lova må ha eit perspektiv som sikrar stabile og gode arbeidsvilkår til yrkesretta utdanningar og utdanningar retta mot andre samfunnsbehov etter vidaregåande opplæring.»

Dette har Regjeringen etterkommet.

Fagskoleutdanninger er korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse med et omfang på minimum et halvt studieår – fem måneder – og maksimum to års studietid på heltid. Fagskoleutdanningen har med dette blitt en selvstendig og formalisert del av utdanningssystemet mellom videregående opplæring og høyere utdanning.

Fagskoleutdanningen skal være et alternativ til høyere utdanning og således synliggjøre kortere yrkesrettede utdanninger som et reelt alternativ til de lange akademiske utdanningsløpene. Disse utdanningene er tenkt å ivareta næringslivets behov for omstillings-, endrings- og spisskompetanse i en raskt skiftende hverdag. Økt fleksibilitet i forhold til behovet i bedriftene gir bedriftene et selvstendig ansvar for aktiv medvirkning i disse utdanningene. Lov om fagskoleutdanning betyr bl.a. at fylkeskommunens plikt til å tilby teknisk fagskole faller bort. De tekniske fagskolene vil dermed bli likeverdig behandlet med annen yrkesrettet fagskoleutdanning. De fagskolene som tilbyr utdanning til avanserte tekniske oppgaver og utdanning for å fylle nasjonale og internasjonale sertifiseringskrav, er spesielt viktig. Det offentlige må fortsatt ha et ansvar for disse.

Komiteen er åpenbart uenig om definisjonen av hva et spesielt ansvar innebærer, men er enig i at disse utdanningene ikke må forsvinne som et selvstendig tilbud. Loven gir de tilbydere som ønsker å få sitt utdanningstilbud godkjent, muligheten til en kvalitetsmessig vurdering, og ved godkjenning gis det et løfte til brukerne om at tilbudet har en tilfredsstillende kvalitet. Dette medfører en rett for brukerne til studiefinansiering gjennom Lånekassen.

Komiteen har vurdert om vedtaket i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 177, om at det skal være et tilbud om fagskoleutdanning i alle fylker, er ivaretatt, og har i den anledning funnet det nødvendig å gi en forskriftshjemmel om fylkeskommunens plikter i § 1.

Videre heter det i vedtaket som ble gjort ved behandlingen av Innst. S. nr. 177:

«Stortinget ber Regjeringa kome med framlegg som gjer det klart at privatskulelova også skal gjelde for fagskoleutdanning.»

Dette forhold er ikke etterkommet på samme måte som vedtaket referert ovenfor, idet proposisjonen i det alt vesentlige vurderer at brukerne, næringene og arbeidstakere må finansiere utdanningen selv. Et greit standpunkt – men personer som i dag av forskjellige årsaker står utenfor arbeidsmarkedet, vil av økonomiske grunner ikke kunne nyttiggjøre seg denne type utdanning for å få nødvendig omstillingskompetanse og slik komme inn på arbeidsmarkedet igjen. Det er etter Fremskrittspartiets syn en svakhet. Dette utdanningstilbudet burde – på lik linje med andre – vært tilgodesett med en stykkprisfinansiering som ivaretar institusjonens behov for endringer og utvikling av nye og innovative tilbud.

Når det gjelder organiseringen, arbeidsmiljøet og vurderingen med dokumentasjon, vil jeg kort nevne at et flertall mener at brukerne skal være representert i institusjonenes styrer med fulle rettigheter. I dette flertallet er

Fremskrittspartiet av den oppfatning at alle opplæringsinstitusjoner bør være selvstendige rettssubjekt, med et styre som øverste ansvarlige styringsorgan. Det vil i en slik modell være naturlig, i henhold til lov og praksis, at brukere er representert.

Når det gjelder arbeidsmiljøet, ser komiteen det som naturlig at fagskoler kommer inn under de bestemmelser som gjelder for andre institusjoner som gir opplæring, og ber Regjeringen fremme forslag om dette.

Når det gjelder vurdering og dokumentasjonen av denne, er det for komiteen naturlig at det defineres hva studentene skal kunne mestre etter endt utdanning, og at det stilles krav om progresjon utover videregående skoles nivå. Komiteen er videre av den oppfatning at relevant realkompetanse skal danne grunnlag for opptak, og at realkompetanse utover videregående skoles nivå skal kunne (presidenten klubber) gi en avkorting av studietid.

Til slutt vil jeg nevne at det også finnes utdanninger som det bør kunne søkes om fagskolestatus for.

Presidenten: Tida er ute. –

Ursula Evje (FrP): Jeg vil anbefale komiteens innstilling og tar i tillegg opp det forslaget som Fremskrittspartiet og representanten Simonsen står alene om.

Presidenten: Representanten Ursula Evje har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Vidar Bjørnstad (A): Arbeiderpartiet er fornøyd med at vi nå får et system for synliggjøring og offentlig kvalitetssikring av kortere yrkesrettede utdanninger i offentlig eller privat regi – som et reelt alternativ til de lengre utdanningsløp i høyskole- og universitetssystemet.

Arbeiderpartiet er spesielt glad for at en også får en avklaring av situasjonen for de tekniske fagskolene i fylkeskommunal regi. Komiteen mener det fortsatt er en viktig oppgave for det offentlige å ta et spesielt ansvar for disse. Vi mener at det skal være et tilbud om slik fagskoleutdanning i alle fylker, enten i egen regi eller i samarbeid mellom fylkeskommuner, og at dette må ivaretas gjennom forskrifter i loven. Utdanningen i fagskolene skal samlet bidra til å dekke arbeidsmarkedets behov for kompetanse innenfor yrkesfagene – utover det som den videregående skole gir. Vi deler departementets vurdering av begrepet «yrkesrettet» til å omfatte mer enn opplæring til et særskilt yrke, at det i et videre perspektiv skal forstås til også å omfatte egenskaper og ferdigheter det er behov for i arbeidslivet, f.eks. samarbeidsevner og kreativitet.

Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet går her lenger. I realiteten kan jeg ikke se at det er noen begrensninger eller relasjon knyttet til behov i en arbeidssituasjon. Det er vel dette som bør være utgangspunktet. Her føler jeg meg tryggere på statsrådets intensjoner.

Vi er enig i at opptak til fagskolene skal bygge på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Det blir viktig at fagskolene dokumenterer hvilken

kompetanse studentene har, og hvilke arbeidsoppgaver de vil være kvalifisert til i yrkeslivet, og at beskrivelse av sluttkompetanse står sentralt ved vurdering av godkjenning. Samtidig må en ivareta muligheter for en fleksibel overgang ved eventuelle valg videre til høyere utdanning, ved at universitetene og høyskolene legger til rette for at ulik relevant fagskoleutdanning kan gi uttelling i form av avkorting i studiene.

Arbeiderpartiet slutter seg til departementets forslag om at fagskoleutdanningene kan ha et omfang varierende fra et halvt studieår til maksimalt to. Dette vil sikre at et bredest mulig tilbud av eksisterende utdanninger som gir yrkesrettet kompetanse, kommer inn i et offentlig, faglig godkjenningssystem – til fordel for både studentene og arbeidslivet. Vi tar dermed ikke stilling til hvilken utdanningslengde som vil være det beste grunnlaget for yrkesutføring. Denne vurderingen må skje ved utvikling av fagskoletilbudet i et samarbeid mellom bransjer og tilbydere.

Vi mener det er fornuftig at Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT, også får ansvaret for faglig godkjenning av fagskoleutdanning, og vi er enig i at godkjenning vil gi studentene rett til lån og stipend i Statens lånekasse, men ingen automatikk når det gjelder offentlig tilskudd til institusjonen.

Når det gjelder finansiering, videreføres i dag støtte til de tekniske fagskolene som øremerkede midler, hvor det skal gis tilskudd basert på studenttall. Av hensyn til kontinuitet og forutsigbarhet mener Arbeiderpartiet at en for utdanning som prioriteres med offentlig støtte, burde ha lagt opp finansieringen med én del som basistilskudd og resten som tilskudd etter faktisk aktivitet, dvs. studenttall. Vi mener også at det for de tekniske fagskolene bør avsettes midler til nye tilbud og økt omfang innenfor eksisterende linjer.

Arbeiderpartiet er enig med statsråden i at det bare er tekniske fagskoler og fagskoletilbud av nasjonal viktighet som kan påregne offentlig støtte, og at departementet vil legge til grunn en restriktiv linje når det gjelder eventuelle bevilgninger til privat fagskoleutdanning. Et nødvendig unntak her er at utdanningstilbud som i dag mottar tilskudd etter privatskoleloven, beholder dette ved eventuell godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.

Også her registrerer jeg at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet går lenger enn departementet, ved å garantere nye private tilbydere – med tilsvarende faginnhold som de som i dag allerede har støtte – offentlig tilskudd. Jeg går ut fra at de med dette ikke samlet mener at f.eks. bibelskoler, i motsetning til en del andre som kanskje også skulle ønsket støtte, er av nasjonal viktighet. Arbeiderpartiet har imidlertid tillatt seg å påpeke at ut fra et samfunnmessig behov bør det vurderes om videreutdanning for helse- og sosialpersonell er en type utdanning av en slik nasjonal betydning at den bør få offentlig støtte.

Arbeiderpartiet har ved behandling av organisering i utdanningssystemet i mange sammenhenger vært opptatt av medinnflytelse for studenter/elever og ansatte. Dette er også bakgrunnen for at vi mener at både offentlige og private fagskoler skal ha et styre med representanter fra

disse gruppene. Det må være representanter med reell innflytelse, og ikke med de begrensninger i rettigheter som departementet har foreslått i proposisjonen.

Til slutt: Vi mener at også studentene ved fagskolene må sikres et fullt forsvarlig arbeidsmiljø tilsvarende andre utdanningsnivåer, og vi er glad for at en enstemmig komite ber Regjeringen fremme forslag om arbeidsmiljøbestemmelser med tilsynsordning.

Det er 5 sekunder igjen av min taletid, og jeg tar da opp forslagene nr. 1 og nr. 2.

Presidenten: Representanten Vidar Bjørnstad har tatt opp de forslagene han refererte til.

Den reglemessige tida for formiddagsmøtet er øyeblikkelig omme. Presidenten vil foreslå at Odelstingets møte fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet.

– Det anses vedtatt.

Det blir replikkordskifte.

Arne Sortevik (FrP): Jeg har tatt meg bryet med å se litt bakover. Denne saken startet med at regjeringen Bondevik I fikk satt i gang Berg-utvalget, som produserte den offentlige utredningen «Mellom barken og veden». Så kom det et pålegg i trontalen til regjeringen, og så kom det en melding fra en annen regjering, nemlig en arbeiderpartiregjering.

Slik jeg leser meldingen fra den regjeringen, hadde man fra Arbeiderpartiets side en ganske negativ holdning til denne typen utdanninger. I sammendraget i meldingen fra daværende undervisningsminister, Trond Giske, var hovedbudskapet at nye tilbud innenfor høyere utdanning må møte behovet for yrkesrettet utdanning etter videregående opplæring.

I denne omgang, når denne saken behandles, er Arbeiderpartiet enig med de øvrige partiene i komiteen om at fagskolene skal være et alternativ til høyere utdanning, som et reelt alternativ til de lange utdanningsløpene ved høyskoler og universiteter. Det er veldig gledelig at Arbeiderpartiet åpenbart har skiftet til et langt mer positivt syn på denne typen utdanninger. Det hadde vært interessant å høre hvorfor.

Vidar Bjørnstad (A): Det stemmer det som representanten Sortevik tok opp i sin replikk, at Arbeiderpartiet ønsket et annet system for hvordan fagskoleutdanning skulle integreres i det høyere utdanningssystemet forrige gang dette ble behandlet i Stortinget. Vi forholder oss imidlertid til det som flertallet på Stortinget gikk inn for, og tar utgangspunkt i det i forhold til det forslaget som nå har kommet fra Regjeringen. Med det utgangspunktet, som er annerledes enn ved den forrige runden, mener vi at man her har lagt til rette for en god kvalitetssikring av fagutdanningen, både når det gjelder offentlige og private tilbud. Vi er spesielt glad for at man har fått en avklaring av fremtiden også for de tekniske fagskolene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Søren Fredrik Voie (H): Da Stortinget i mars 2001 påla den daværende arbeiderpartiregjeringen å fremme et eget lovforslag om fagskolene, var det mot ønsket fra mindretallet i Stortinget, bestående av representantene fra Arbeiderpartiet, slik Fremskrittspartiet påpekte i sin replikk, og representantene fra Sosialistisk Venstreparti.

Med dette som bakgrunn er det nå hyggelig å kunne konstatere at det denne gangen er et samlet storting som står bak lovforslaget. Dermed sikres fagskolene en solid lovmessig hjemmel for sin virksomhet. Kun i helt marginale spørsmål, om styrerepresentasjon og styrerettigheter, har et mindretall i komiteen avvikende synspunkter og forslag. Dette lover godt for å kunne oppnå mest mulig av målsettingen med loven, nemlig å gi både forutsigbare rammevilkår og økt status til en noe mer praktisk rettet utdanning enn ordinære universitets- og høyskolestudier.

Når fagskoleutdanningen får en egen lovbeskyttelse, som også inneholder regler om faglig godkjenning, er det med på å trygge fremtiden til denne typen utdanning. Samtidig likestilles praktisk rettet fagutdanning utover videregående skoles nivå med mer tradisjonell akademisk utdanning også lovmessig.

Denne lovreguleringen vil kunne gi teknisk fagskole og andre praktiske og yrkesrettede utdanninger en naturlig og stabil plass i det norske utdanningssystemet, som et alternativt studieløp til den tradisjonelle, akademisk og teoretisk rettede utdanningsveien. Når det nå blir innført en egen faglig godkjenningsordning for dette skoleslaget, vil det være et bidrag til å gi fagutdanningen en egen identitet og likeverd i forhold til annen høyere utdanning.

For Høyre er det viktig å sikre mangfold og valgfrihet i vårt skolesystem. Fagskolene er et viktig tilbud for å kunne oppnå dette. Samtidig har fagskolene hittil vist stor evne til fleksibilitet, omstilling og evne til tilpasning til arbeidslivet og til samfunnets behov for ulike former for yrkesrettet høyere utdanning av varierende lengde. Fagskolene imøtekommer dermed behovene til mange studenter og arbeidstakere som ønsker alternative utdanningsveier i forhold til tradisjonell akademisk retning.

Fagskolenes utdanningstilbud skal ha et omfang fra minimum et halvt år til maksimalt to studieår. Dette bidrar ytterligere til å sikre fleksibilitet og mulighet for tilpasninger til markedets behov. Fagskolene har en god tradisjon for nært samarbeid med det arbeids- og næringsliv de skal betjene. Dette viktige samspillet får nå et tryggere fundament for videreutvikling. Jeg håper også at dette nære forholdet mellom utdanningene og arbeidslivet, sammen med den forutsigbarhet og den faglige status som fagskoleloven innebærer, vil kunne bidra til å sikre bedre søkning til bl.a. de tekniske fagskolene, som en tid har slitt med fallende rekruttering.

Når denne loven er vedtatt, vil tidligere lov om tekniske fagskoler falle bort, og fylkeskommunens plikt til å gi et tilbud om teknisk fagskole blir ikke lenger opprettholdt. Fra mitt ståsted er det viktig å understreke at dette utdanningstilbudet som teknisk fagskole er, bør opprettholdes i alle landsdeler, om ikke nødvendigvis i alle fylker. Gjennom komiteinnstillingen får departementet den

nødvendige hjemmel for å kunne gi forskrifter om fylkeskommunens plikter i forhold til dette. Det kan f.eks. være å organisere og gi tilbud om teknisk fagskole i samarbeid mellom flere fylkeskommuner.

For Høyre er kvalitet i all utdanning et annet hovedsiktemål. Uten en kvalitativt god fagskoleutdanning sikrer vi verken arbeidslivets behov eller studentenes behov og ønsker. Den faglige godkjenningsordningen som nå opprettes ved at NOKUT blir godkjenningsorgan også for fagskolene, vil bidra til å sikre et høyt, anerkjent og faglig godt nivå på utdanningen, samtidig som statusen heves ved at det er det samme godkjenningsorgan for fagskolene som for andre utdanninger på høyere grads-nivå.

Avslutningsvis vil jeg presisere at fagskolene er et selvstendig og avsluttende utdannings- og studieløp. Gjennomført utdanning og eksamen fra en fagskole gir en egen kompetanse og kvalitet for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Men i tråd med intensjonen i realkompetansereformen må også utdanning fra fagskolene kunne innpasses i og gi avkorting av ordinære akademiske studier. Dette er et ansvar som Stortinget tidligere har tillagt den institusjon hvor en søker om å bli student. Med den faglige godkjenningsordning som nå innføres for fagskolene, burde slike overganger kunne bli enda enklere. Med lov om fagskole legges det godt til rette for å sikre et mangfold av utdanninger som norsk næringsliv og samfunnsliv, norsk ungdom og det norske utdanningssystem trenger i kommende år.

Rolf Reikvam (SV) (komiteens leder): Jeg vet ikke om jeg føler meg helt sikker på at dette lovutkastet som vi nå behandler, fortjener alle de voldsomme og rosende ord som er gitt så langt. For det er viktig når vi skal etablere et nytt utdanningsnivå – jeg velger å definere det som et nytt utdanningsnivå, selv om vi så langt også har teknisk fagskole i dag – at det har tillit hos studenter og ikke minst hos næringslivet, som skal etterspørre de nye kandidatene. Og jeg føler meg ikke sikker på at det flertallet her gjør, er faglig klokt. Det setter en nedre grense til fem måneder, og det overrasker meg litt. Spesielt overrasker det meg i forhold til de som snakker om kvaliteten i utdanningen, det å satse på kvalitet og kompetanse. Det er klart at det er begrenset hva slags kompetanse et fem måneders studium – selv om det er et heltidsstudium – kan gi. Jeg skulle nok ønske at flertallet hadde fulgt vårt forslag om å sette den nedre grense for den type utdanning som vi definerer som en fagskole, til ett år. Det ville gitt utdanningen større legitimitet, og det ville ha vært en styrke i forhold til det faglige.

Så kan man si at med vårt opplegg ville en del tilbud ha falt ut – ja vel. Men er det så fryktelig galt at det finnes tilbud utenfor det etablerte utdanningssystemet vårt hvor det foreligger entydige og klare definisjoner av hva det skal være, og som ikke har offentlig godkjenning? For oss er det aller viktigst at de utdanningstilbudene som skal godkjennes, har et faglig nivå og er utdanninger som det er behov for i samfunnet. Jeg ser ikke at det er noe problem at det finnes kortere utdanningstilbud – det

kan være intern opplæring, det kan være mye rart – som får lov til å leve uten offentlig stempel eller offentlige penger. Altså burde en ha fulgt opp vårt opplegg.

Jeg er glad for at komiteen i sin innstilling presiserer og understreker at når NOKUT skal vurdere et utdanningstilbud som søker om godkjenning, skal en legge sterk vekt på sluttkompetanse. En skal inn og vurdere sluttkompetanse, og det er veldig essensielt i den forbindelse. Vi må sikre at de utdanningene som blir godkjent som fagskoler, har en sluttkompetanse som det er bruk for, slik at de som velger den utdanningen, vet at de nå går inn på en utdanning, at de velger et tilbud som er vurdert, som de vet at samfunnet har bruk for, og som gir kompetanse til bestemte yrker. Så det at NOKUT i sine vurderinger skal vektlegge sluttkompetanse, og at vi har understreket det så sterkt, er viktig.

Dessuten er jeg glad for at komiteen understreker veldig sterkt progresjon, at det skal være en sammenheng i våre utdanningsløp. Ett av de problemene vi har i forhold til både grunnskole, videregående skole og høyere utdanning, er at vi ikke har fått til overgangene godt nok – det er ikke god nok sammenheng i våre utdanningsløp. Nå understreker komiteen veldig sterkt når det gjelder de som søker om godkjenning som fagskole, at det som hovedregel skal være en progresjon fra videregående skole opp til denne fagskolen, at det skal være en sammenheng, og at de skal bygge på hverandre. Det er veldig viktig, og det blir en sentral sak for NOKUT i de vurderingene som de skal gjøre.

Jeg er dessuten glad for at komiteen nå understreker at vi skal ta vare på teknisk fagskole – at det skal finnes teknisk fagskole i hvert fylke, eventuelt at fylkene samarbeider om dette – og at dette blir en viktig sak for departementet, for jeg regner med at departementet også i det videre vil følge opp den sterke merkningen og de klare synspunktene som komiteens flertall har på akkurat dette området.

Jeg er også glad for at det er en samlet komite som sier noe om studentrettigheter, at vi også for denne typen utdanning ønsker å gi studentene de samme rettigheter i forhold til arbeidsmiljø. Det er litt uklart ennå om det blir flertall for dette – jeg er spent på hvorledes Fremskrittspartiet vil stemme. Jeg håper fortsatt at det skal bli flertall for å sikre studentrepresentasjon med fulle rettigheter i styrene.

Helt til slutt registrerer jeg at flertallet går lenger enn departementet. Det begynner å bli en vane etter hvert, føler jeg, at det er vi i opposisjonen som må støtte departementet, forsvare statsråden, når det gjelder økonomi, mens stortingsflertallet går litt andre veier enn det som statsråden har lagt opp til. Dette begynner å bli en vane, og det synes jeg er litt merkelig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Søren Fredrik Voie (H): Representanten Reikvam grep fatt i det eneste poenget hvor SV ble stående alene her, nemlig at man ikke går inn for å skulle videreføre systemet med halvårige fagordninger. Det er faktisk helt

i tråd med statsrådens og departementets innstilling, så hvis det skal være å ikke være enig med departementet, skjønner jeg ikke hvor representanten Reikvam vil hen.

Det andre poenget i dette er at det i det ordinære studieløp ved universiteter og høyskoler finnes deleksamener ned på to vekttdall, dvs. énmånedstudier som man tar eksamen i, og SV går også inn for at NOKUT skal være godkjenningssystemet for disse studiene. Når SV nå fremfører sin skepsis og har mindre tro på kvaliteten i disse studiene som flertallet, med unntak for SV, går inn for, har ikke SV her tro på NOKUT som godkjenningssystem? Og hva med alle de andre små studier med eksamen ved ordinære universiteter og høyskoler?

Rolf Reikvam (SV): Jo, jeg har tro på NOKUT. Det var jo derfor jeg også understreket så veldig sterkt dette med sluttkompetanse, at de skal gjøre en skikkelig jobb i forhold til det. Så jeg regner med at den biten blir gjort ut fra det som stortingsflertallet nå vedtar.

Her snakker vi altså om en fagutdanning, en fagskoleutdanning som skal gi en kompetanse for yrkeslivet, for bestemte yrker, for jobber som næringslivet trenger, og da mener vi at det er viktig når vi definerer denne fagskolen, at vi opererer med ettårig utdanningsløp. Jeg vet godt at det finnes kortere studier på universitetet, men det er ikke noe som gir fagkompetanse for en jobb. Dette er jo bare en del av en samlet utdanning. Man kombinerer ulike fag, og så har man en del kortere emner som man kan ta eksamen i, men det kan ikke sammenliknes med det vi nå snakker om, som er en fagutdanning rettet inn mot yrkeslivets behov. Det var mitt poeng – altså å sikre den utdanningen, gi den den nødvendige status, gi den den nødvendige legitimitet.

I forhold til statsråden gikk det på økonomien og har overhodet ikke noe med halvårig å gjøre, når flertallet gikk vesentlig lenger enn statsråden i forhold til å sikre økonomien for private skoler.

Presidenten: Presidenten må poengtere at når vi har innført 1 minutt replikktdid, må det også respekteres.

Arne Sortevik (FrP): Det er jo en ny øvelse dette med 1 minutt, så vi får gire opp snakketøyet.

I forlengelsen av det representanten fra Høyre tok opp, er det jo også slik at SV heller ikke vil gå oppover. De vil ikke tillate et tredje år. Igjen kan man stille spørsmålet om hvorfor, når man fremviser så liten tro på det godkjenningssystemet som man altså er med på å gi myndighet. Fremskrittspartiet vil åpne for et tredje år når kunstnerisk utdanning gjennom fagskoler trenger et tredje prosjekt- og praksisår, nettopp for å styrke studentenes faglige kompetanse. Det sier jo også SV at de er opptatt av. Hvorfor vil de da ikke åpne for det under betryggende tilsyn av det som skal være tilsynsorganet, nemlig NOKUT?

En rask ting til. Om offentlige tilskudd sier komiteen, også SV, at offentlig støtte etter privatskoleloven skal videreføres, og det sikrer de private som har offentlig støtte i dag med SVs støtte. Det er jo gledelig. Men hvorfor

ikke også med SVs støtte slippe inn nye, private tilbydere? Hvorfor stopper man med de private som har støtte i dag? Hvorfor vil man ikke tillate faglig utvikling ved å slippe inn nye?

Rolf Reikvam (SV): Vi valgte å støtte statsråden og hennes forslag når det gjelder tilskudd, i motsetning til det Høyre og Fremskrittspartiet gjør her i salen. Det betyr at vi følger opp Regjeringens forslag. Vi aksepterer at det finnes en del skoler som nå vil søke om fagskolestatus, som i dag ligger et annet sted og har fått offentlig støtte. Hvis de selv mener at de har en utdanning, en kompetanse og et nivå som tilsvarer fagskole, må de selvsagt få søke om å gå over på det nivået uten frykt for å miste status. Det er den enkle argumentasjonen for det. Men vi ønsker ikke å gå videre og forplikte oss når det gjelder tilskudd til skoler. Det må være en vurdering ut fra om det er et behov for den utdanningen, og at vi ønsker å styre selve statstilskuddet.

Så til treårig utdanningstilbud. Vi ser en sammenheng; vi bygger opp et utdanningssystem i videregående skole der teknisk fagskole dekker de to første årene, og så har vi høyskole- og universitetssystemet, som stort sett dekker tre år oppover. Det blir altså en sammenheng i de ulike løpene, og som jeg nevnte i mitt første innlegg, er vi opptatt av progresjon og å få gode sammenhenger.

Arne Lyngstad (KrF): Jeg synes det er veldig positivt at Sosialistisk Venstreparti ønsker å være Regjeringens støtte, og det synes jeg borger bra for framtiden.

Reikvam var ikke sikker på flertallets linje når det gjelder kvaliteten i denne reformen. Da synes jeg det er viktig å huske at denne type utdanning ofte skjer i kombinasjon med at man er yrkesaktiv, ikke nødvendigvis at man bare tar utdanning. Dermed vil man få en kombinasjon av yrkesaktivitet og en læringssituasjon som gjør at man også kan vurdere lengden på studiet. Det som blir litt feil for meg, er at jeg synes Rolf Reikvam opererer med en veldig strømlinjeformet systemtenkning i sin kvalitetsvurdering. Hvorfor er kvalitet lik utdanningslengde?

Rolf Reikvam (SV): Vi har ikke noe spesielt ønske om å være støtteparti for Regjeringen. Men når ingen andre ønsker det, må jo vi prøve å ta ansvar for de forslag Regjeringen har fremmet. Så enkelt blir det. Den rollen har vi da gått inn i et par ganger, også fordi vi har syntes at Regjeringens forslag har vært gode – for all del.

Så til den andre delen av spørsmålet fra Arne Lyngstad. Fagskolene vil ofte være en kombinasjon av yrkeserfaring og teoretisk utdanning på en institusjon. Det ser jeg også for meg, men det som ligger i opplegget, er jo at utdanningens lengde skal være fem måneder, og man skal defineres som heltidsstudent. Jeg er ganske overbevist om at det er nær sammenheng mellom utdanningslengde og kvaliteten på utdanningen og den kompetansen den gir. Det er jeg helt overbevist om. Etablerer man en ettårig utdanning, vil den kvalitetsmessig bli vesentlig

bedre enn en fem måneders utdanning. Det er jeg ikke et øyeblikk i tvil om.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Arne Lyngstad (KrF): Dagens nye lov om fagskoleutdanning gjør fagskoleutdanningen til en selvstendig del av det norske utdanningssystemet. Loven vil, håper jeg, bidra til å tilfredsstille arbeidsmarkedets økende behov for yrkeskompetanse, økt kvalitet og flere valgmuligheter.

Lov om fagskoleutdanning vil synliggjøre kortere yrkesrettede utdanninger som et reelt alternativ til lange utdanningsløp på universitet og høyskoler, og på sikt vil det også kunne gi samfunnsøkonomiske gevinster, bl.a. ved at flere tar kortere utdanningsløp og dermed får flere år som yrkesaktive. Vi får nå en overordnet rammelov som likestiller private og offentlige i yrkesrettet utdanningstilbud, og etablerer et system for offentlig godkjenning.

Utdanningen omfatter foruten tekniske fagskoler flere tilbud innenfor IKT-fag, økonomi, administrasjon, markedsføring, reiseliv, videreutdanning for helse- og omsorgspersonell osv. Loven gir dermed muligheter for en kvalitetsgodkjenning av et utdanningsmarked som i dag er svært variert, både innholdsmessig og kvalitetsmessig.

Fagskoleutdanningen skal kunne godkjennes av et faglig uavhengig organ – NOKUT – og dermed få et offentlig kvalitetsstempel. Men ansvaret for å utvikle og sikre kvaliteten på utdanningen tilligger jo den enkelte utdanningstilbyder. Tilbyder plikter å sørge for at studentene får dokumentert avsluttende vurdering og fullført utdanning. Kunnskap og ferdigheter skal etter loven bli prøvd på en faglig betryggende måte.

I Kristelig Folkeparti synes vi det er viktig å understreke at begrepet «yrkesrettet» omfatter mer enn opplæring for et særskilt yrke, og at det må forstås i et vidt perspektiv. Det kan omfatte egenskaper og ferdigheter det er behov for i arbeidslivet, som f.eks. samarbeidsevne og kreativitet. Kristelig Folkeparti og flertallet mener videre utdanningene skal være praktisk-teoretisk orientert og gi en opplæring som samfunnet, arbeidslivet, frivillig sektor og den enkelte har bruk for. Innholdet i andre samfunnsbehov kan komme fra feltene religion, etikk, kunst, kreativitet og ledertrening i frivillig sektor. På denne måten understreker vi at fagskoleutdanningen også må rette seg mot oppgaver i frivillig sektor. Kristelig Folkeparti ønsker at det skal være fleksible overganger mellom fagskoler og høyskoler og universiteter. Dermed må vi få et system der utdanning innenfor fagskoler kan innpasses i høyskoler og universiteter.

Beskrivelsen av sluttkompetansen må stå sentralt ved vurderingen av om et tilbud skal godkjennes som fagskole. Også nye skoler som blir godkjent etter privatskoleloven § 3d og e, skal behandles på samme måte som godkjente skoler i dag. Derfor har vi i forhold til Regjeringens forslag foreslått et nytt annet ledd i § 8. Det innebærer at skoler som i dag er godkjent etter privatskoleloven, det gjelder bibelskoler, kunstsikoler og

sekretærutdanningen, nå kan bli godkjent som fagskoler. Hver enkelt skole vil nå selv kunne bestemme om de vil høre inn under privatskoleloven, eller om de vil gå inn under den nye loven om fagskoleutdanning. De vil likevel være sikret offentlig tilskudd.

Dette kan bl.a. gi bibelskoleutdanningene en større faglig tyngde enn de har i dag. I Kristelig Folkeparti har vi hele tiden vært opptatt av at disse skolene skal beholde sine offentlige tilskudd, også når de blir fagskoler. Det tror vi vil være med på å sikre skolenes framtid, for disse skolene har ikke hatt noen nødvendig parallell i den videregående opplæringen. Jeg vet at dette kan bety mye både for den enkelte elev og for den frivillige sektoren, og også for menighetene. Vi er nå glad for at vi har sikret disse skolenes framtid.

Til slutt: Det er spennende at vi nå får etablert denne godkjenningsordningen og gir området den status det fortjener. Jeg håper at fylkeskommunene nå ser muligheten som utviklingsaktør, og innleder et samarbeid med næringslivet for å bidra med kompetanseheving i arbeidslivet. Da får denne utdanningsreformen den effekt som vi ønsker.

Marit Arnstad (Sp): Som debatten så langt har vist, er noe av det viktigste formålet med loven i dag å etablere et system for offentlig godkjenning av de korte, yrkesrettede utdanningene som fagskolene utgjør. Slik sett er loven viktig, fordi den kan bety både formalisering og forhåpentligvis også forutsigbarhet i disse skoletilbudene. Det blir Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT, som skal foreta kvalitetsvurderingen, og det blir der det som er avgjørende for om disse utdanningstilbudene kan sikres, i realiteten vil skje, både kvalitetsvurderingen ved godkjenning og spørsmålet om sluttkompetanse. Godkjenning fra NOKUT innebærer også at studentenes rett til lån og stipend blir automatisk.

I dag er det tekniske fagskoler som er hjemlet i lov. Lov om fagskoler avløser denne loven. Samtidig er det viktig, som komiteen understreker, at de tekniske fagskolene fortsatt skal være med på å dekke arbeidslivets behov for ledelsesutdanning, utdanning til avanserte tekniske oppgaver og til å fylle nasjonale og internasjonale sertifiseringskrav. Komiteen mener at det fortsatt er en oppgave som det offentlige må ta et spesielt ansvar for, også i forhold til at fylkeskommunene skal ha driftsansvaret for de tekniske fagskolene, og at staten bør ha ansvaret for finansieringen. Derfor understrekes det og at det bør være et fagskoletilbud til studenter i alle fylker, enten i egen regi eller i samarbeid mellom fylkeskommuner.

Senterpartiet understreker sammen med Arbeiderpartiet og SV at de fagskolene som ut fra et samfunnsmessig behov skal få offentlig støtte, må sikres en basisfinansiering og resten som tilskudd etter studenttall. Det vil sikre både kontinuitet og forutsigbarhet i fagtilbudet.

Senterpartiet er fornøyd med at en samlet komite legger til grunn at Regjeringen skal foreta trekk i rammetilskuddet til fylkeskommunene som tar hensyn til elevenes hjemfylker. En samlet komite viser til proposisjonen og forslaget om at det skal foretas et uttrekk fra rammetil-

skuddet basert på KOSTRA. Situasjonen er den at flere fylkeskommuner mener forslaget til trekk er foretatt på feil grunnlag. Det har de senere årene blitt lagt ned en rekke tekniske fagskoler i flere fylker, samtidig som fylkeskommunene har inngått samarbeidsavtaler om å tilby opplæring til elever fra fylker som ikke selv tilbyr slik utdanning finansiert gjennom gjesteelevoppgjør.

Senterpartiet er også fornøyd med at flertallet mener at alle fagskoler skal ha et styre, både offentlige og private, og at studenter og ansatte skal ha fulle rettigheter som styremedlemmer.

Senterpartiet er litt overrasket over at det ikke er foreslått et krav om opprettelse av studentråd, men kun en henstilling til skoleeier om å legge til rette for opprettelse av den type studentorgan. Senterpartiet mener at det er en svekkelse av studentenes rettigheter sammenliknet med gjeldende lov om teknisk fagskole. Et velfungerende studentdemokrati vil være viktig for å sikre et godt samarbeid mellom studentene og skolens ledelse og derigjennom sikre kvaliteten på undervisningen og oppfølgingen av den enkelte student.

Med det vil jeg få lov til å fremme det forslag fra Senterpartiet som er omtalt i innstillingen, forslag nr. 4.

Presidenten: Representanten Arnstad har tatt opp det forslag hun refererte til.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg synes det er lovende at det er en så omfattende konkurranse i salen om å støtte Regjeringens framlegg. Hvis det blir et vanlig mønster, lover jo det meget bra.

Denne saken er en oppfølging av Berg-utvalgets innstilling fra 2000, som klart dokumenterte at det er behov for kortere yrkesrettede utdanninger som ikke dekkes innenfor videregående opplæring eller innenfor universitets- og høyskolesystemet, og at det også er behov for å lovregulere disse korte yrkesrettede utdanningene som ikke kan omfattes av opplæringsloven, av universitets- og høyskoleloven eller av privathøyskoleloven. Dette ble vel ikke til punkt og prikke fulgt opp slik Stortinget ønsket i St.meld. nr. 20 for 2000-2001, som ble fremmet av den tidligere regjering, som mente at dette behovet dels kunne dekkes i markedet eller gjennom høyskolesystemet.

Nå har vi lagt frem et forslag som jeg mener er godt, og som Regjeringen mener er godt, men som også skulle imøtekomme Stortingets ønske. Det omfatter både private og offentlige yrkesrettede utdanningstilbud på nivå etter videregående opplæring eller på grunnlag av tilsvarende realkompetanse, og altså med et omfang på et halvt til to år. Noe av det viktige her er at dette skal godkjennes av et uavhengig kvalitetssikringsorgan, NOKUT. Det gir ingen automatisk rett til offentlig tilskudd, men det gir en mulighet til offentlig tilskudd dersom andre kriterier er oppfylt og det er budsjettmessige midler til det. Men det gir en automatisk støtterett i Lånecassen.

Jeg tror ikke vi har noen garanti for at dette vil bli en veldig viktig lov eller et veldig viktig og omfattende utdanningstilbud i Norge. Men potensielt tror jeg det er meget viktig, og jeg håper at dette utdanningstilbudet vil

vakse frem og bli et ganske omfattende tilbud i Norge. Det vil gi oss et mer fleksibelt utdanningssystem totalt sett, med mer varierte muligheter. Det vil være et alternativ for svært mange som egentlig ikke – tror jeg – er motivert for å ta en meget langvarig, akademisk, tung og forskningsbasert utdanning i vårt høyere utdanningssystem. Det vil gi status og prestisje til de fagskoleutdanningene vi allerede har, og dem vi forhåpentligvis får, og det vil i høy grad kunne svare på arbeidslivets behov, også arbeidslivets vekslende behov, for de varierer jo mye og er i stor endring. Det vil dessuten kunne ha store samfunnsmessige gevinster på sikt dersom dette blir et attraktivt utdanningstilbud for mange.

Jeg er glad for den innstilling komiteen har avgitt, og for den store grad av enighet som eksisterer her i Stortinget. Jeg kan ikke se at noen av merknadene – som departementet naturligvis skal følge opp – er problematiske på noen som helst måte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A): Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har her i Stortinget gått videre i definisjonen av begrepet «yrkesrettet», utover det departementet har lagt til grunn. Min oppfatning er, som jeg sa i mitt innlegg, at det nå i det hele tatt ikke er noen grense koblet opp mot behov i arbeidslivet når flertallet her har sagt at det faktisk er den enkeltes behov en skal ta utgangspunkt i. Departementet har sikkert konfirmert dette underveis i prosessen, så jeg vil gjerne høre statsrådets vurdering.

Det er hyggelig at statsråden vil slå ring om de offentlige, tidligere tekniske fagskolene i tillegg til det eksisterende tilbudet som blir finansiert etter privatskoleloven.

Spørsmålet mitt er: Vil statsråden også se positivt på en utvidelse av tilbudet, både når det gjelder omfang og kanskje også med nye linjer i det som var de tidligere tekniske fagskolene, og som skal drives i fylkeskommunal regi? Og vil statsråden eventuelt vurdere finansiering av slike tilbud utover status quo?

Statsråd Kristin Clemet: Når det gjelder finansiering, er loven slik utformet at det at man etter denne loven blir godkjent av NOKUT, ikke innebærer noen automatisk rett til støtte, men det innebærer en mulighet til støtte.

Vi har sagt at det skal gis en støtte pr. student, men vi utelukker ikke, og vil også vurdere, det som tas opp i innstillingen, en basisfinansiering. Når det gjelder hvor mange som kan motta støtte, er det avhengig av hvor god søknaden er, det må jeg si, men det avhenger også av hvilke budsjetter man har. Det blir til syvende og sist et budsjettspørsmål, fordi dette vil være rammefinansiert. Jeg kan ikke si noe sikkert om fremtiden, men personlig håper jeg – det går nok sikkert også utover min tid som statsråd – at dette vil bli et fremvoksende utdanningstilbud. Da vil det sikkert også koste mer, men da antar jeg at det også er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Når det gjelder yrkesrettethet, er det et stort tema å berøre på 13 sekunder, men jeg tror det er ganske vanskelig

å bedømme hva som er behovet i arbeidslivet, og det er jo derfor det nå er så viktig å snakke om realkompetanse. Det er derfor det også er viktig at vi overlater dette til et uavhengig kvalitetsorgan som greier å følge med på hva som har den kvaliteten at det fortjener godkjenning.

Hadde jeg hatt litt mer tid, skulle jeg ha fortalt hva departementet gjør for å bidra til å kartlegge endrede behov i arbeidsmarkedet, men det vil jeg komme tilbake til ved en senere anledning.

Arne Sortevik (FrP): I forbindelse med St.meld. nr. 20, Om korte yrkesrettede utdanninger etter videregående opplæring, var det et klart flertall som sa tydelig fra om at tekniske fagskoler skal finansieres av staten.

Er det slik at Regjeringen tolker det som at det bare er tekniske fagskoler i offentlig eie som skal finansieres av staten? Og hvis svaret på det er ja, hva er grunnlaget for å legge en slik fortolkning til grunn?

Statsråd Kristin Clemet: Det foreligger et pålegg om at fylkeskommunene skal gi slike tilbud. Jeg har merket meg at komiteen ønsker at vi skal ha en forskriftshjemmel om dette. Det er i og for seg helt OK. Departementet har antakelig lagt til grunn en litt mer pragmatisk holdning fordi dette pålegget i liten grad har vært fulgt opp i praksis. Vi mente derfor at det ikke hadde noen hensikt å ta det med i en ny lov.

Når vi nå gjør om på dette systemet, har vi vel ment – jeg må ta et ørlite forbehold her – å ivareta behovet for dem som faktisk eksisterer og mottar tilskudd i dag. Det har vært formålet. Litt av formålet med de bestemmelsene som flertallet her nå legger inn for så vidt gjelder dette med privatskoleloven, er vel også at man ønsker å skape en forutsigbarhet og sikkerhet for dem som er omfattet av et system i dag, når man går over til et nytt system. Det er det rimelighet i, og så får fremtidige tilbud tilpasses den nye loven som nå blir vedtatt.

Rolf Reikvam (SV): Det gleder meg at statsråden så sterkt understreker at det ikke er noen automatikk i tilskuddet. Hun understreker også at det skal være budsjettmessig dekning. Jeg skulle nok ønske at en la samme prinsipp til grunn når det gjelder privatskoler generelt. Jeg ser at der blir det lagt opp til et annet system, nemlig at der er det automatikk. Men når det gjelder tilskudd til denne type utdanning, vil det ikke bli styrt av noen automatikk, men av at det finnes budsjettmessige midler til dette.

Så til det faglige nivået. Statsråden har jo lagt opp til at fem måneders utdanninger skal godkjennes. Ser statsråden at det kan være problemer på sikt med nivået på den nødvendige faglige legitimiteten i forhold til næringslivet – statsråden har jo god kjennskap til næringslivet? Og kan denne type korte utdanninger på kun fem måneder, rettet inn mot et yrke, være med på å svekke legitimiteten til hele nivået?

Statsråd Kristin Clemet: Nei, jeg tror ikke det. Jeg tror at vi må venne oss til at det i dag er veldig mange

veier til målet om å skaffe seg den nødvendige kompetansen for å være kvalifisert nettopp innenfor livslang læring-perspektivet og realkompetanseperspektivet. Dessuten mener jeg at kvalitetskriterier og godkjenningsordningene her i stor grad vil utvikles i samarbeid med næringslivet og bransjene selv. De vil være dypt inne i det, og derfor tror jeg ikke dette vil være et stort problem.

Hvis man skulle hatt ett år som et minimum, ville også det skapt en del problemer i forhold til eksisterende utdanninger. Så vidt jeg vet, er det ca. 400 utdanninger i dag som da vil falle utenfor. Det tror jeg også ville legge et press på den andre godkjenningsordningen, som vi nå går bort fra, i forhold å bli godkjent bare vis-à-vis Lånekassen for å få støtterett. Nå er det koblet til å bli godkjent av NOKUT.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Arne Sortevik (FrP): Jeg skal ikke holde på lenge, men siden det er reist spørsmål fra representanten Reikvam fra SV om hvordan vi forholder oss til dette med representasjon, kan jeg bruke et minutt på å redegjøre for det.

Vi har fra Fremskrittspartiets side fremmet et eget forslag, hvor vi gjennom innretningen av det forsøker å likebehandle alle drivere, eller tilbydere som Fremskrittspartiet kaller det i forslagsteksten, uavhengig av eierskap. Vi oppfatter at når det forslaget faller, får vi en bedre presisering av hvilke rettigheter studenter og ansatte skal ha gjennom styrerepresentasjon i det forslaget som ligger fra Regjeringen, enn gjennom det ganske korte forslaget som ligger fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, hvor det bare står at studenter og ansatte skal være representert i styret. Forslaget fra Regjeringen omtaler hvordan de skal være representert, de skal ha møte-, tale- og forslagsrett. Vi kunne jo tenkt oss at det ble tydeliggjort og rettighetsført helt frem, men vi oppfatter at dette er det beste alternativet vi har å forholde oss til når vårt forslag faller. Vi har også som utgangspunkt med vårt forslag om et styre i et selvstendig rettssubjekt at de som sitter i et slikt styre, sitter der alle med fulle rettigheter.

Rolf Reikvam (SV): Veldig kort: Det er nok ikke alltid lengden på forslaget som avgjør om det er godt eller dårlig. Forslaget fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet går ut på at studentene i alle styre, uansett, skal ha fulle rettigheter, i motsetning til det som Regjeringen legger opp til, nemlig at de skal ha begrensede rettigheter. Det er forskjellen. Jeg har oppfattet det slik at Fremskrittspartiet tidligere har vært enig med oss i at de skal ha fulle rettigheter, så jeg er litt overrasket over den konklusjonen som nå kom.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 505)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da kan Odelstinget gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Vidar Bjørnstad på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 3, fra Ursula Evje på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen
- forslag nr. 4, fra Marit Arnstad på vegne av Senterpartiet

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slike vedtak:

A.
L o v
om fagskoleutdanning

§ 1 Formål og virkeområde

Lovens formål er å etablere et system for offentlig godkjenning av fagskoleutdanninger. Loven skal bidra til at studenter ved fagskoleutdanninger får tilfredsstillende vilkår.

Loven gjelder for den som tilbyr fagskoleutdanning (tilbyder), og som har eller søker om godkjenning av fagskoleutdanningen etter § 2. Med fagskoleutdanning menes korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår.

Departementet gir forskrift om fylkeskommunens plikter.

§ 2 Godkjenning

En utdanning som faller inn under definisjonen i § 1, kan etter søknad godkjennes.

Godkjenning foretas av organ som nevnt i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler kapittel 3.

Dersom vilkårene for godkjenning ikke lenger er oppfylt, kan godkjenning trekkes tilbake. Dersom godkjenning trekkes tilbake, har tilbyder ansvar for å sikre at studentene får gjennomført påbegynt utdanning på en tilfredsstillende måte.

Departementet gir forskrift om godkjenningsordningen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 3 Organisasjon og ledelse

Tilbydere av fagskoleutdanning som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune, skal være

organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanning som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle offentlige tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med de lover og regler som er gitt. Styret er ansvarlig for at de opplysninger som blir gitt godkjenningsorganet og utdanningssekken, er korrekte og fullstendige.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansatterepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

Presidenten: Her foreligger tre avvikende forslag. Det er forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til fjerde ledd første punktum, forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til nytt fjerde ledd og forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen, til første ledd.

Det votes først alternativt mellom innstillingens § 3 første ledd og forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen. Forslaget lyder:

«§ 3 første ledd skal lyde:

Tilbydere av fagskoleutdanning skal være organisert som et selvstendig rettssubjekt med et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til § 3 første ledd og forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen bifaltes innstillingen med 59 mot 12 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.50.20)

Presidenten: Det votes så alternativt mellom innstillingen til § 3 fjerde ledd første punktum og forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«§ 3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Studenter og ansatte skal være representert i styret.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til § 3 fjerde ledd første punktum og forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes innstillingen med 40 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.50.45)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«§ 3 nytt fjerde ledd skal lyde:

Tilbydere eid av staten, fylkeskommune eller kommune skal ha et styre som øverste ansvarlige styringsorgan.

Fjerde ledd blir femte ledd.»

Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet vil stemme for dette forslaget når deres forslag er falt.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes med 42 mot 29 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.51.23)

Presidenten: De øvrige ledd og punktum under § 3 tas så opp til votering.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 4 Studentenes rettigheter

Tilbyder skal gi nødvendig informasjon og veiledning til søkere og studenter, herunder om skolepenger, utdanningstilbud, søknadsfrister og opptakskrav.

Tilbyder skal ha forskrifter om opptak som inneholder krav til formell utdanning eller realkompetanse.

Tilbyder skal fastsette krav til lærer- og instruktørkompetanse og ledelse.

Tilbyder skal legge til rette for opprettelse av studentorgan for å ivareta studentenes interesser og samarbeid med ledelsen.

Presidenten: Til § 4 fjerde ledd foreligger et avviken- de forslag, nr. 4, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Ved hver fagskole, som tilbyr utdanning av minst ett års varighet, skal det være et studentråd (med minst ett medlem for hver 20. student). Studentrådet skal blant annet arbeide for læringsmiljøet, arbeidsforholdene og velferdsinteressene for studentene. Ved samlokalisering med videregående skole kan skoleeier/-eierne etter samtykke fra departementet fastsette at det skal være felles studentråd for begge skoleslag.»

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til § 4 første, andre og tredje ledd bifaltes enstemmig.
2. Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til § 4 fjerde ledd og forslaget fra Senterpartiet bifaltes innstillingen mot 4 stemmer.

Videre var innstillet:

§ 5 Innholdet i utdanningen, avsluttende vurdering og dokumentasjon

Tilbyder skal ha en plan for innholdet i utdanningen og hvordan denne skal gjennomføres.

Tilbyder skal gi studentene en avsluttende vurdering og sørge for at studentene får dokumentert avsluttende vurdering og fullført utdanning. Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal bli prøvd og vurdert på en faglig betryggende måte. Vurderingen av studentene skal bidra til å sikre det faglige nivået ved vedkommende utdanning.

§ 6 Disiplinærsaker

Avgjørelse om bortvisning, utestenging, utvisning og andre disiplinærsanksjoner skal være saklig begrunnet. Vilkårene for slike sanksjoner skal gå frem av reglement for fagskoleutdanningen.

§ 7 Forvaltningsloven. Klagebehandling

Bestemmelsene om habilitet etter §§ 6 til 10 og om taushetsplikt etter §§ 13 til 13 e i forvaltningsloven 10. februar 1967 gjelder for behandling av saker etter denne lov.

Avgjørelser om opptak, avsluttende vurdering, bortvisning, utestenging, utvisning og andre disiplinærsanksjoner skal behandles etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven.

Enkeltvedtak etter foregående ledd kan påklages til styret eller en særskilt klagenemnd. En særskilt klagenemnd skal ha minst 3 medlemmer.

Godkjenningsvedtak foretatt av organ som nevnt i lov om universiteter og høyskoler kapittel 3 overfor tilbydere av fagskoleutdanning, kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Forvaltningslovens bestemmelser om klagebehandling gjelder tilsvarende for behandling av klagesaker etter denne lov.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 8 Offentlig tilskudd til fagskoleutdanning

Det kan gis offentlig tilskudd til tilbydere av fagskoleutdanning som er godkjent etter denne loven.

Skoler som blir godkjent etter denne loven og som er godkjent etter lov 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring § 3 d) og e), og nye tilsvarende skoler, skal fortsatt ha tilskudd etter reglene i privatskoleloven.

Departementet gir forskrift om vilkår for og beregning av tilskudd.

Presidenten: Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de går imot andre ledd, og det voteres først over dette leddet.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til § 8 andre ledd bifaltes med 43 mot 25 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.52.41)
2. Komiteens innstilling til § 8 første og tredje ledd bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 9 *Ikrafttredelses- og overgangsregler*

Denne lov trer i kraft fra det tidspunktet Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves lov 28. januar 2000 nr. 9 om teknisk fagskole.

Tekniske fagskoler drevet i medhold av lov 28. januar 2000 nr. 9 om teknisk fagskole, kan drive fagskoleutdanning på samme vilkår som tidligere for den periode departementet bestemmer, uten å søke om godkjenning.

Godkjenning av utdanningstilbud etter § 3 i lov 14. juni 1985 nr. 73 om tilskot til private grunnskular og private skular som gjev vidaregåande opplæring, gjelder for den perioden departementet bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

B.

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om arbeidsmiljøbestemmelser med tilsynsfunksjon for studenter ved fagskolene.

Presidenten: B blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

S a k n r . 2

Referat

1. (86) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om granskingskommisjonen for Mehamnulykken 11. mars 1982 med et Twin Otter passasjerfly (Besl. O. nr. 61 (2002-2003))
  2. lov om endringer i lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) (Besl. O. nr. 73 (2002-2003))
  3. lov om endring i samelova m.m. (Besl. O. nr. 70 (2002-2003))

4. lov om endringer i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) (Besl. O. nr. 66 (2002-2003))
- er sanksjonert under 11. april 2003
2. (87) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i rettergangslovgivningen mv. (elektronisk kommunikasjon med domstolene mv.) (Besl. O. nr. 68 (2002-2003))
  2. lov om endringer i aksjelovgivningen m.m. (Besl. O. nr. 76 (2002-2003))
  3. lov om endringer i plan- og bygningsloven (tidsfrister i byggesaker, forenklinger m.m.) (Besl. O. nr. 55 (2002-2003))
- er sanksjonert under 25. april 2003
Enst.: Nr. 1 og 2 vedlegges protokollen.
3. (88) Lov om endringer i lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager (barnehageloven) (Ot.prp. nr. 76 (2002-2003))
4. (89) Forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm om lov om endring i lov 11. juni 1993 nr. 65 om konkurranse i ervervsvirksomhet (konkurranse-loven) (ny § 3-12) (Dokument nr. 8:99 (2002-2003))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
5. (90) Lov om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond mv. (Ot.prp. nr. 68 (2002-2003))
6. (91) Lov om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv. (hvitvaskingsloven) (Ot.prp. nr. 72 (2002-2003))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes finanskomiteen.
7. (92) Lov om endring i lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd (statlig overtakelse av konfliktrådene) (Ot.prp. nr. 60 (2002-2003))
8. (93) Lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven mv. (lovtiltak mot organisert kriminalitet og menneskehandel, gjengangerstraff mv.) (Ot.prp. nr. 62 (2002-2003))
9. (94) Lov om endringer i straffeloven mv. (straffebud mot korrupsjon) (Ot.prp. nr. 78 (2002-2003))
Enst.: Nr. 7-9 sendes justiskomiteen.
10. (95) Lov om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler (Ot.prp. nr. 65 (2002-2003))
11. (96) Lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova). Om større lokal handlefridom i grunnopplæringa (Ot.prp. nr. 67 (2002-2003))
12. (97) Tillegg til Ot.prp. nr. 33 (2002-2003) Om lov om frittstående skular (friskolelova) (Ot.prp. nr. 80 (2002-2003))
Enst.: Nr. 10-12 sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
13. (98) Lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon) (Ot.prp. nr. 70 (2002-2003))
14. (99) Lov om endringer i lov 3. juni 1977 nr. 50 om arbeidstiden og hviletiden på skip m.m. (EØS-tilpassing) (Ot.prp. nr. 71 (2002-2003))
Enst.: Nr. 13 og 14 sendes kommunalkomiteen.

15. (100) Lov om endringer i rettsgebyrloven mv. og i selskapslovgivinga (kunngjeringsreglar) (Ot.prp. nr. 61 (2002-2003))
16. (101) Lov om endringer i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed mv. og Sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 (Ot.prp. nr. 73 (2002-2003))
17. (102) Lov om endringer i lov 29. november 1991 nr. 78 om Statens Bankinvesteringsfond (Ot.prp. nr. 77 (2002-2003))
18. (103) Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) m.v. (Ot.prp. nr. 79 (2002-2003))
Enst.: Nr. 15–18 sendes næringskomiteen.
19. (104) Lov om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) m.m. (Ot.prp. nr. 63 (2002-2003))
20. (105) Lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven) (Ot.prp. nr. 64 (2002-2003))
21. (106) Lov om endringer i spesialisthelsetjenesteloven m.m. (Finansieringsansvar for syke transport og reiseutgifter for helsepersonell) (Ot.prp. nr. 66 (2002-2003))
22. (107) Lov om endringer i forskjellige lover som følge av integrering av fylkeslegeembeta i fylkesmanns-embeta (Ot.prp. nr. 69 (2002-2003))
23. (108) Lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) (Ot.prp. nr. 74 (2002-2003))
Enst.: Nr. 19–23 sendes sosialkomiteen.
24. (109) Lov om endring av lov 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler mv. (endring av heimelsgrunnlag for næringsmiddelavgifta) (Ot.prp. nr. 75 (2002-2003))
Enst.: Sendes sosialkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for næringskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

Møtet hevet kl. 15.55.
